

Nepodpisani se dopisi ne tiskaju. Pripisana se pisma, oglašit itd. tiskaju po običnom cijeniku ili po dogovoru. Isto tako je sa prilozi. Novci se šalju poštarskom naputnicom (nasreću pošte) na administraciju „Naše Sloge“. Ime, prezime i najbliža pošta valja točno označiti.

Komu list ne dodje na vrijeme, neka to javi odpravničtvu u otvorenu pismu, za koje se ne plaća poštarine, ako se izvana napiše: „Reklamacija“.

NAŠA SLOGA

Pčučni, gospodarski i politički list.

„Slogom rasta malo stvari, a vesloga sve pokvart.“ Nr. 1-1.

Izlazi svakog četvrtka na celom arku, osim 2. februara, 6. aprila, 11. maja, 1. junija, 29. junija, 2. nov. i 28. dec. Netiskani dopisi se nevrtačaj.

Neblifegorani listovi se neprimaju. Predplata poštarinom stoji 5 for., za seljake 2 for. na godinu. Razmjerno for. 2 1/2 i 1 za pol godinu. Izvan carvine više poštarina.

Na malo je lan broj 5 ne. Credičstvo nalazi se u ulici Farneto broj 14.

Odgovorni urednik i izdavačel Mate Mandić.

Tiskara konsorcija lista „Edinost“ ulica Carintia br. 12 u Trstu.

IZBORNİKOM

gradova: Pazin, Labin i Plomin!

Dne 15. t. mj. imadu se obaviti izbori zastupnika na pokrajinski sabor za gradsko izbornočtvo Pazin-Labin-Plomin.

Podpisano političko družtvo, udovoljujuć rado željam našeg pučanstva iz pomenutog izbornočtva, preporuča ondješnjim izbornikom, da odadu svoje glasove za

Dra. Šima Kurelića,

načelnika u Pazinu.

Izbornici!

Muž, kojeg Vam preporučamo, je Vaše gore list. Na Vami je sada, da se svi složno sakupite pod zastavu toga imena, te izvoštiv pobjedu, otmet tu našu tvrđju iz protivničkih ruku. U to ime Bog i Hrvati!

Političko družtvo „Edinost“

Trst, dne 8. marča 1899.

Tajnik:

Dr. E. Slavik, v. r.

Predsjednik:

M. Mandić, v. r.

PODLISTAK.

Tko pjeva, zlo ne misli.

(Dalje.)

IV.

Da me se krivo ne shvati, moram očitovati, da ako i je diete nenko, moramo nu već s rana podati prigodu, da sluša valjano pjevanje i da samo pjeva kad nzhitje. To će nu toliko koristiti, koliko da bi gledalo od rane mladosti jedino umjetničke slike, risarije, umjetničko savršena djela: sgrade i drugo. Kad poodraste diete naučno od prvog djetinstva gledati i slušati umjetnički dojerane radnje, znati će cijeniti ljepotu i proma tomu dobru i kriepost i nastojati će prema ovomu i svoj život udesiti, bude li ga pravilo znanje. Posrne li, znati će da je sagriješilo, poligntiti će se i osoviti nu svoje noge, da stupa stazom krieposti. Tako i čovjek, što je slušao od djetinstva krasno pjevanje, znati će ga cijeniti i shvatiti i po njemu se vladati, je li samo nu to uživno nauku bar elementarnu, da shvata umjetnine i ljepotu. Dok bude stoga među nama bilo toliko nepismenika, kao što ih je danas žalibože, nemamo očekivati vele naprednog pjevanja, u obće nit napredka u lepim umjetnostih. Mi možemo očekivati malo plemenita i uzvišena od pučanstva, koje ne mari da čita ni štiva što zasjeća u poljodjelstvo i gospodarstvo, a još manje štivo što bi ga pončilo u političkih naših pitanjih. Mi mišta — opet velim — ne očekujemo od narodu zamernare, što se kni i muči iz petnih žila, jedino za to, da prehrani sebi i svoje.

V.

Što nam valja dčkle raditi? Roditelji nek se sami nabrazuju koliko većina mogu; neka svoju djecu od rane dobe pričuvaju u ljepoti i dobru; nek joj ne brane marljivo polahjati školsku obuku, i to do 14 godine dobe. Učitelji uz svakdanju obuku nek drže težaj za dalnje nabraženje. Kroz sve školske godine nek marljivo poučava izim stvarnih predmeta, u pjevanju i risanju i neka pruži djeci prigodu motriti liepe risarije i slike. Učitelj nek odabire takove pjesme i takove napjeve, koji istovremeno zvuče narodnim duhom, čvrstom odlukom, da nu ove prodru med pastire i zanatnike, med seljake i gospodu. Da nu koju pjesmu i njezin napjev prosti puk usvoji, tu se hoće vremena, muke i taktike. Nek učitelj postupa ovako: Prve godine postupiti kroz više godina, uvijek treba nu pomnyljati naučene napjeve. Da ne bude to nenikom dosadno, te da se osvjeđoću, koju hoće i žele da pjevaju, nek reće po rihći ovako: Sad čemo, djeco, zapjevati jednu da se razveselimo; je l' de?

Da, da, odvratiti će djeca zadovoljno. Al kažite mi, koju od poznatih da zapjevamo? — Nđ reci mi ti, Vladimire, koju ti se sviđa i koju si kod kuće pjevao. (Iskreću i valjano učitelju utenici će ređom kazivati, koje im se pjesme dopudaju). Vladimir odgovori, a učitelj će na to: Dobro, Vladimire! Zapjevajmo djeco svi složno i živo pjesmu što ju Vladimire želi! I tako

Naslijedujmo u dobru i protivnika.

Odkad se je počeo istarski Slaven iz duga sna buditi, stali su njegovi narodni protivnici nplahjati svakojaka sredstva, kojimi bi ga i molalje u dubokom snu zađrali, i kojimi bi naglo probudjenje što bolje i što uspješnije zapričili. Prva misao bila im je uzkratiti mu svuda početnu poduku ili pučku školu, znajući, da je to temelj svemu duševnomu i tjelesnomu napredku jednoga naroda. Da pučke škole morao je istarski Hrvat i Slovenac proći kroz sve moguće klance jadikovce i kad je mislio, da je uspio, bio je tek nar na početku svojih jada i nevolja. Svaka tako reknu naša pučka škola stojala je obćina i pojedinec neizmjerih muka, velikog troška i silnih druguba. Htjelo se je doista neobične nzhitnosti, te izvanredne požrtvovnosti, koli od strane naroda, toli od one njegovih predstavnika, na obćinah, u saboru i državnom zastupstvu, da se je stiglo ono malo u pučkom školstvu, što danas posjedujemo.

Premda je polazak pučke škole i u Istri kano i drugud u Austriji obvezatan i akoprem plaću i istarski Slaven školske amete, ipak je idunas, na konen 19. stoljeću, u Istri, u pokrajini pravno uređene i ustavom vladane države, skoro polovicu djeca, dužna polaziti školu, bez svake školske obuke. Ta djeca jesu krv naše krvi, jer se je istarska „Signorina“ na vrijeme povinula, da se ustroje talijanske škole tamo, gdje ih treba, i tamo, gdje ih ne treba.

Kad su pak zastupnici našega naroda pućeli odlučno zahtjevati, da se dade i našoj djeci školu, kako to zakon propisuje, tada se je našo izgovor, da nemam za to novca i da pokrajina troši odvise za pučku školstvo. Ali kad nije ni taj izgovor više vriedilo, došli su na svietlo sa nesretnom školskom takson, koju bi imadu sira tu seljaka posvema odvratiti od pučke škole. Školskom takson htjelo se je puku

omraziti školu, za koju bi morao doprinuati veće novčane žrtve, nego li je u istinu podnašati može.

Rekosmo prije, da se je ustrojilo talijanskih škola i tamo, gdje ih nije trebalo. I to je nepolbitna istina. Gospodujuća stranka u Istri ustrojila je velik broj talijanskih škola, što iz zemaljskih sredstava, što pomoću nesretne „Legae nazionale“ u čisto slavenskih krajevih, ili tamo, gdje se je na selu nastano kakav Talijan među našim pukom. Ove škole nemaju uzvišene pedagogičke svrhe. One su ustrojene jedino radi toga, da našu djecu odnaruđe, da stvore od naše djecu ljute talijanske junjčare. To djavolsko djelo prevlaćuje naše krvi u talijansku krv, provajda se žalibože u mnogih krajevih Istre na veliko. S naše strane nastoji se i riečju i činom zapričiti koliko je moguće to bezdušno i divljučko poduzetie, nu naš odpor je preslab, nedostatan, jer su naša sredstva nezantna i uclostatna.

Zlostima „Legae nazionale“, koja je preuzela glavnu ulogu kod našega razaradjenja, nećpi svoja sredstva jedino iz redovitih svojih prihoda, već njoj se i inče pomaze na sve moguće načine.

Kazali smo nepravno kako je ustrojeno u Italiji družtvo „Dante Alighieri“, kojemu je svrha podpomagati širenje talijanstva izvan krajevine. Neima dvojbe, da se novi ovoga družtva kod nas potajljivi godimice na stotine hrvatske i slovenske dječice.

Družtvo „Legae nazionale“ pričin i drugi nu pomoć. Osim bogatih darova i zapisa pune se njezine blagajne i prinosi obćina i gradova. Talijanske obćinske uprave uvršćuju godimice u svoje proračune stalne svoje novca u podporu „Legae“. To se događaju dapače i u obćinah sa pretežnom većinom našega puka. Više obćini nemaluje nu tomu ništa nepravicom ili nezakonita.

U posljednje doba stvaraju talijanska obćinska i gradska zastupstva Istre zaključke, usljed kojih se obvezuju godimice doprinuati stanovitu svotu za talijansku

ugodi, pjevati će rado i napolju. To će se osolito onda sgraditi, prapetne li se on okolikom, vinogradom, pašnjakom, šumom, gdje se mladež nalazi pasući svoja stada il radući što drugo. Naidje li na djeca u polju gdje pjevu, učitelj il inče svaki mladošni radoljub, nek ga pohvali, obradi, osmjeli, i to će pjevanju zaista nshajati. Ti pako vriedni i radoljubni svećenice, radi i ti sam u ovom snjeru, pozovi na rad učitelja, podpomazi ga i hrabri, da pripravja dječicu od zelene mladosti za crkveno pjevanje. Ako je mladež i navršila obvezatnu dobu školskog polazka, a ti, učitelju moj, pozovi ju nedjeljom il večerom k sebi nu poučavaj je u cikloknopnom pjevanju. To možes lasno prigodnom nedjeljne škole il večernjeg tečaja za dalnje nabraženje. Nastoi, da ti učenic i nčenice pjevanju kod v. mise, il vjelij čes, predobiti čes za se puk, medju kojim ti je sudjeno požrtvovno djelovati. Zaudem iz ikustva, da učitelj il svećenik milaze na odpor gdje gdje, kad su ovi nekani zamieniti lepim pjevanjem ono poznato rogohorenje, što se čulo il čuje daudanas po nekih naših crkvah. Čvrsta pako volja njihova, plemenito njihovo nastojanje naučladati će u kratko sve zapričke i poteškoće. Budući što je liepo budne liepo i prostom pučanstvu, to će ovo priviknuti nu novo pjevanje i zadovoljavati će ga. Hvaliti će dapače i blagoslivljati onoga, koji se ponajviše brinuo, da se je uvelo napredno pjevanje u crkvi. Učitelj: orguljaš i pjevač, opazit će otu znavalnost i priznanje sa strane puka nu redovitom polazku škole. (Dalje sledi.)

sveučilište, koje bi se imalo u Trstu ustrojiti. Ni proti tomu nema prigovora od strane ikoga oholosti.

Što da naučimo mi iz svega toga? Najprije nam valja, da tražimo odličnu ustrojbu pučke škole, gdje nam za to zakon pravo daje. Datje trela, da poduprem svi silami plemenite težnje naše »Družbe sv. Cirilla i Methoda«. Siromah i imućan, svaki po svojih silah imao bi se svakom prigodom sjetiti ovoga doista svetoga poduzetja. Nu mi sami nemožemo nanogo učiniti, jer smo nenki i siromašni. Tuj su dužne pomoći naše obćine, u koliko im to sredstva dopuštaju. U tom moraju se ugledati u talijanske obćinske uprave, koje doprinajuju i za »Legu« i za sveučilište. Ono, što je njima dozvoljeno, nemože biti u nama zabranjeno. Sličidno dakle u tom naše narodne protivnike.

Ali na žalost malo imade narodnih obćina, koje bi mogle žrtvovati vešti svota u narodne prosvjetne svrhe. Valja dakle, da nam skuce u pomoć oni, koji su nam po krvi i po jeziku najbliži. To su naši braća u banovini i u Dalmaciji. Ovim je omogućeno u novije doba, da nam pomognu putem podružnice, koje mogu u svakom selu ustrojiti. Jedni i drugi moraju nam pomoći ako žele, da nas nestane sa lica zemlje.

Učinimo dakle ponajprije sami kod kuće sve što nam je moguće, da očuvamo našu sirotinju od duševne i tjelesne propasti. Pojedinci, društva i obćine — svi, svi okupimo se oko naše »Družbe«, koja ima najplemenitije poslanstvo, što si ga pomisliti možemo. A vi, srotinja nam braćo izvan Istre, neostavljajte nas slahie i gotorike u teškoj borbi, koju bijemo za naš narodni obćanski. Pomožite, brzo nam pomožite, jer tko brzo daje, dva krat daje.

Uzorna talijanska uprava!

Boljum, 5. marca 1899.

U Beču širi se holest »influenca«, kako javljaju novine, a u Istri epidemična holest pod imenom »talijanska obćinska fiorencija«. U Beču viećaju liječnici, kako da ni put stanu taj holesti, koja toliko ljudskih žrtava zahtjeva, u Istri naši Latini puščaju, da se obćinska fiorencija širi na obćnu škodu Hrvata i Talijana, a na osobu korist nekogih kolovodja talijanske obćine. U Parizu sastaju se na kongresu najglasovitiji nječajci, da izpitaju liek proti sušici — u Istri sastaju se talijanski pravci na kongres, kako da »sušicu obćinsku« posjese; puščaju taj rak-rani stoboludie ruke, da uprapsuše naše obćine. U Beču i u Parizu su napredniji — krče put znanošći; u Istri naši Latini — sram jih bilo — su natražniji — zatvaraju put k znanošći; ondje sinovi svjetlosti — ovdje sinovi tmine; oni imaju svjetlost, ovi tminu. Tamo se brinu za zdravlje tjelesno i duševno, ovdje posjeseju holest tjelesno i duševno. Tamo je napredak, ovdje nazadak; tamo blagostanje, ovdje propast — bieh i nevolja. Kolika li razlika! Da je tomu tako, pružaju nam sami dnevice jasne dokaze. Što su to njihovi sastanci drugo već borba proti napredku, proti prosvjeti i slobodi? Krate svojina suzemljakom put k slobodni i gospodarskome njih ubijaju, uništaju.

Prad sabom imaju bolestnika, komu su oni sami zadali smrtni rana; bolestnika, koj se bori usljed zadobivenih rana smrću: pred sabom imaju tjela okružena »influencom« i »sušicom« nalime svoje, ili bolje rečeno, naše, da ruka propasti u gospodarskome pogledu dovedene obćine. — Pa zar mislite, da jim na sren leži taj na stvarnu postelji ležeći bolestnik, ta njihovu krivnjom upropaćena moralna tjela — obćine? Zar mislite, da na svojih kongresih nalju na i jednu riječ miškolnju i njehe prama tim patanjima? Jok! Njima je sve to deveta briga: puščaju bolestnika nek se muči, dočim oni zbijaju komedije i rugaju mu se.

Izsilali su ovu pokrajinu — žepje mnogi si napuili, pa sada si glavnu ne taru, kako da tu u svakom obziru bolestnu zemlju iziče, dapače idu u svojoj nadnosti i okrutnosti tako daleko, da zaključuju, da će tog izranjenog, izmučenog i izsisanog istarskog seljaka iz njegove vlastite kuće izbaci, pa zamjeniti ga valjdi talijanskim koloni.

To je eto plod »svieta« talijanske inteligencije u Istri, u kojemu plodu se eto zrenati mjesto ljubavi — mržnja, zavist, okrutnost — mjesto lieka otrov! Na čast jim bilo! Od toliko učenih glava, što jih broj talijanska stranka, ma da bi se bio i jedan našao i dotaknuo pitanju, kako da se poboljša socijalno stanje u Istri, tako

da se na put stane naglom propadnju talijanskih obćinskih uprava — »talijanski obćinskoj fiorencij«. Obćanje teško dugovanje; obćasno poslali odulve »recepte«, koga ovdje prilazemo i talijanskoj stranci preporučamo na porabu. Neznamo hoćete li se Vi g. uredniče slagati sa našim »receptom; nevidja li vam se, a Vi ga izpravite — popunite; imaju na umu; da smo prosti seljaci. Recept nosi naslov:

Nadzirateljni ured za obćine u Istri.

Zemaljski odbor ili junta u Poreču pozivlje se, da u predstojećem zasjedanju zemaljskog sabora u Istri predloži saboru nu zaključak i odobrenje ustanovljenje »Nadzirateljnog ureda za obćine u Istri«, u tom smislu nalime, da se računarski odjel zemaljskog odbora ili junte, koji ue mari nadzirati loše upravo nekogih obćina, promjeniti u nadzirateljni ured.

Taj ured imao bi sastojati od četiri zemaljska činovnika i to: dva Hrvata, odnosno Slovenca, koji bi nadzirali obćine, koje se nalaze u talijanskim rukah, i dva Talijana, koji bi nadzirali obćine, koje su u hrvatskih, odnosno slovenskih rukah.

Taj ured imao bi sljedeći djelokrug:

1. Periodično pregledavanje računovodstva i uređivanja, ili rukovanja novcem u pojedinih obćinah Istre, u koliko su iste podložene nadzoru zemaljskog odbora.

2. Nadzirateljni ured nek sastavi i izdaje naputak na uprave obćinske u pogledu računovodstva i knjigovodstva, uz osobitu pripomenu, dobelim slovima tiskanu ota treba obćinskim imanjem pošteno upravljati, jer da je sleparija zakonom zabranjena.

3. Paziti, da se naputak su svih strana točno uporabja.

4. Pripravovati kod predaje obć. ureda iz jednih ruku u druge.

Takav je naš recept; imate li boljeja, biti će nam dobro došao. Uporabi li se ovaj recept, prišlo bi se nekotim neugodnosti a nam pisarije.

P. S. Doznajemo, da je a. k. državno odvjetništvo u Rovinju svoj stroj proti načelniku Mattiassich-u već uporabljajući počelo; jučer je bio imine sadašnji načelnik g. I. Buratić pozvan na sud u Pazin u tom pogledu.

Za duns svršujemo, jer nam se pruža prigoda, da se u ugodnom razgovoru pozabavimo. Budući put uvod k razlaganju i početak razlaganja.

Dopisi.

Veliki Lošnj 1. marca g. 1899.

(Moje uspomenice.) Stupili smo u jedanaestu godinu odlask sa lazi-liberalne talijanske novine počele sjati ljui i neman u naše mjesto. Stari smo lišinski težak, pa se dobro sjedam svih sablazljivih dogodjaja još od dobe Boscolo-Babarović. Kroz ovo sam vrijeme u katu ovog mojeg izmučenog rodnog mjesta očekivao, da se izdaju ona udrna: »Duleis in fundo« se bilježili ove moje uspomena, da ih s vremenom objelodaniam. Znati valja najprvo, koji je savod razmirnih stranke »dell'ordine« jur od toliko godina i koji su im pokretali.

Prvi su ti oni nezahvalnici tudnjaci, što bi se morali sraniti, da smo ih privili kao goste u naše mjesto, pašto ih u drugim mjestim nisu mogli trjeti. A žalost ih hvata sree, kad promislis, da su sinovi hrvatske krvi. Crniti koga nicasam naučan, pa ni valja gg. čitateljem kazati istinu, podkriepiti ju dokazima, da se vidi kako lažu, kako mažu, kako su lukavice i kakov je njihov Machiavelizam. Nalazim zaobilježeno o načinu, kako su branili svoju stranku; da im je uvijek bio zavat klevetanki, ruziči, ocrnjavati naše poštene ljude, odlične obtelji, dobre patriote, dječiti napokon ljescne zaslužnik naših ljudi, koji im nicasam smetali, a svietskog su glasa. — Grozota (orrore)!

Da vidimo, što ste postignuli u ovo 11 godina? Sjegurao onaj znak, čim su vaši »Legasi« našarali onaj grb, što ste ga poslali onoj odličnoj osobi u Trst. A što se može od vas bolje i očekivati? Sa onom ete gnjusebom izmrčili hrvatski grb, jer ste i vi takovi smradi, pa vam se ono iz Podmorčie ne gadi uzimati u ruke. Ljepog ste se i kavalirskog oružja prihvatili Popardilski moji! Badi to mi dilku i poštenje vaše. Ti dopisničare, koji si učio latinski, znati čes onu poslovicu, da nitko ne daje, čega ne ima — i s ovim ti je stumučeno sve.

Novih smo laži čitali u br. 6209 u »Piccolo« od 8. janara i u onom »della Sera« br. 6253 od 21. pr. mj. Nicsmo znali,

da je lošnjaki dopisnik toliko mudar. On zna, koji je predao samostan Trečoredcima, da je red iz Krka, da nesimju glagolati, da žinu od milostinje itd. itd. Pa kad si toliko mudar, stumaži mi dopisničare, koji su ti »nostri« vi, koji su sa svojim novicama sagradili samostan. Bit će sjegurao Cozoti dovedeni od Obrada? Izdaju svojeg roda, pročitat predždne redke strane 55. poviesti lošnjake, pisane od poglavice Popardilke u Osoru, Salate, gdje kaže: »I primi abitanti dei Luissini — non giova scagliare — sono slavi delin Croazia litorale, la lingua i nomi, la tradizione, i costumi lo confermano«. Po tom bi legčeno bilo, da bi naši stari, koji su sagradili samostan sv. Josipa, bili Hrvati. Ali je to drugije. Samostan je sagradio zaslužni svećenik Dn. M. Ragusin god. 1859., koji ga je pak god. 1865. svojom oporukom ostavio M. C. P. Stupariću, župničkom upravitelju, sa uvjetom, da mora služiti za nabožnu svrhu, kako bi bolje bilo. Sam je pokojni Dn. Marko obavljao službu božju, osim sv. mise u našem jeziku; nevjerasješ li, propitaj stare ljude. Sada pak poviri u crkvicu, ako ti ne smrdi ulieti u katu božju, pa gledaj sa kolikom se bogoljubnošću obavlja ondje služba. Viditi ćeš toliko svieta, da neće ni tvoja lažna sjena naći mjesto. Nesjećas se možda kad je pok. Otac Roncaglia ili Pecci šljao remeti vidjeti imali u crkvi 8 osoba, da uzmogne propovedati? Neznas li, da je na sv. misu više puta moralo zvoniti po dva krat, da tko dodje? Ne niećemo, da su Isusovi bili odlični čeljad, ali kako se onda nije moglo njihovoj metodi prilagoditi, još bi s manja to moglo sadu, kad su Hrvati i ovdje stali na ju-nećke noge, da se obrane od popardilskih dušana. Koliko dobra nisu učinili u malo godina, sadašnji Oci. Dohvili su dvoje orgulje, uređili nutrašnjost kuće, vrtao, plokati pred samostanom, napokon utemeljili su hvalevričnu ustanovu o podjeljivanju hljebova Sv. Antona siromasima svakog utorka. Naši su to ljudi, pa i čete za nas, a vi to nemožete probaviti. Radi spomenutih su uzroka Oci od svakog poštovanja, samo ste vi popardilske podpreine, koji vrvćivate gadne laži u smradne vaše novine. Neboje se oni, pa nebojimo se ni mi, i ako se sada znate pozivati na presvj. biskupa i na Rim. Ala ste pametni. Neznate sjegurao tko vam glavu nosi.

Odgovarajuć »Piccolo« glede učena natka vjere u našoj pučkoj školi, prije svega kažemo, da onaj, što izvrće stvari glede toga posla, učimo bi bolje pregledati spise od 7 godina nazad, kad je ravnanju nječtelj tko takodjer započeli sadašnju kongoliju. Dolazak je predsjednika kot. školskoga vieća uzšlebio usljed izvješća naše obćine, a ne kako »Piccolo« kaže, poštu je li laž, da je bilo udovoljeno ravnanjem učitelju. Protivno a istinito se zna, da je: 1. nječtelj bio takuokoren od predsjednika, da ga je milina bilo gledati, kad je sapanadu primio pred P. O. D. Z.; 2. duns se u nižim razredima podučava taj predmet za mašu djecu u materinskome jeziku, kako i uvijek. Vi talijanci nećete nit da iznesete na vidjelo kako se je začudio g. naujestnik u zadnjem posjetu, kad je čuo, da su u svih ovih naših mjestih škole činio u talijanskome jeziku. Čudne li nepravice, prenada je »L'Ida Italiana« u br. 95 pisala, da nas ima 8796. Morao bi još sjecati se g. Škarp na, što je bilo prihvaćeno u obćinskom vieću prizad 3 godine, pa onog od čudnovatog izčeznutia onog spisa; te onog od 10 godina natrag, kad je isti sam zagovarao naš jezik u školi »per motivi didattico-pedagogici«. Razumijte se, da se bez hrvatske škole nemožete proći; hoćete ju, evo nas i do brza čete ju imati. Tako znaš tajiti istinu, a poznavo izvrćati? Pravo mi netko kaže: »od kad doljose škarpie, dogodilo se toliko žalostnih činova, da nebi bilo moguće popisati ih. Na znanje Velosolecam, da je došao iz Ferrare jedan od najmarljivijih i boljih dopisnika Popardilskih. O njemu čemo io »Casino Concordia« i »Cireolo di lettera« drugi put dalje. Bog s vami i do vidova!

Pogled po svietu.

U TRSTU, 2. marca 1899.

Austrijsko ministarsko vieće razpravljalo je u nedjelju o sazivu onih zemaljskih sabora, koji jošte ovaj par nezasedaju. Jučerašnji službeni list bečke vlade domaša cesarsko pismo, kojim se sazivlju sabori česki, šlezki, štajerski, koruški, kranjski i vorarl-

bežki za dne 14. t. mj. O sazivu sabora Istre, Goričke i Tirola nezna se jošie ništa. Sa sazivom goričkoga sabora zateže se valjda rudi toga, što nije jošie imenovan nasljednik zemaljskomu kapetanu grofu Coronini-u. Tirolski sabor sazvat će se po svoj prilici čim se dovrše pregovori izmedju vlade i zastupnika južnoga Tirola, koji nesudjuluju već dugi niz godina na saboru, jer su u manjini i jer traže za južni Tirol ili za Trentin posebnim autononijom. Po viestih jednih bečkih novina sastali bi se sabori Istre, Goričke i Tirola tekar poslije uskrasa.

Sazivom českoga sabora zatezala je vlada u nadi, da će međjutim Njemci staviti uvjete, pod kojimi bi stupili u z zemaljski sabor, pak videći, da se Niemci nemiču, sazvala je i taj sabor. Vlada želi, da u českom saboru nedodje do političkih razprava, nu sudeć po pisanju českih novinah jedva da se izpunu ta vladina želja.

Česki listovi pišu, da se česki narod nebi zadovoljio sa riešitbom narodnostnoga pitanja putem § 14., jer da se to pitanje mora riešiti izvan državnoga sabora, i to uzemaljskih saborih.

U dalmatinskom saboru prosvjedovali su dne 2. t. mj. svi zastupnici bez razlike narodnosti proti uvadjanju niemštine u javne uredie Dalmacije Hrvatski listovi vesele se tomu pojavu, što su se bar u tom važnom pitanju naše složne sve stranke savora.

Putzdamieci Niemaca iz Česke, Moravske i Kranjske izradili su jurve izvješća o zahtjevih Niemcah tih pokrajina.

Sada se izraduju takova izvješća za Gorinju i Dolnju Austriju, Štajersku, Šlezku, Solnogradsku i Korušku, pa kad budu ova gotova, sazvat će se u Beč sve izvjestitelje i tuj pomoćju klubskih predsjednika sastaviti državni program sviju opozicionalih Niemaca, te napose programi za pojedine pokrajine.

Iz Biograda brzogjvljavju, da je nastao očit razdor izmedju srbske vlade i ruskog poslanika na biogradskom dvoru. Dne 6 t. mj. slavili su nalime u Biogradu godišnjicu proglašenja srbske kraljevine. Ruski poslanik Sadvoskij bio je nalime pozvan k crkvenoj svečanosti i k primanju na dvoru, nu nebijase pozvan k dvorskome objedu, kao što bijahu pozvani svi njegovi diplomatski drugovi. Tu uvrieda nije dakako mogao podnešti ruski poslanik, te je pribioć srbskog vladu, da ostavljaju Biograd i da je povjerio zastupstvo svomu tajniku Manzirovu. I tako je opet jednomo uspio svojim spletkarenjem nesretni razkralj Milan, koji nesmotreno kopa grob svojoj dinastiji.

Iz Vatikana dolaze vrlo povojnu glasovi o zdravstvenom stanju sv. otea, koji se nalazi po najnovijih viestih izvan svake pogibelji. Sv. stolica bit će uzprkos nastojanju talijanske vlade zastupana na konferenciji za sveobće razoružanje.

Belgijski kraljevski supruzi, kralj Leopold i kraljica Henriketa leže bolestni. Za kraljicu bilo se bojati, da neće preboljeti teže bolesti, nu reč bi, da njoj ide bolje. I kralju Leopoldu krenulo je na bolje.

Španjolska vlada baca u taminu sve one generale, za koje drži, da su prouzročili svojim nemarom ili neodlučnošću grozne poraze španjolskih četa u ratu proti Amerikancem.

Jurina i Frarina.

- Fr. Nehore, da im se je zbersilo.
Jur. Kemu, ča?
Fr. Onem mačjen kapotom, ki su nas pustili pul Matulj na celilu ono kad su nas bili skupa zbrnjali.
Jur. Ča su parali, da će im saka franko pasat.
Fr. Va Kastve nemoru već ni mačka va staru lokvu vrec.
Jur. Ča oneh z dvemi ale četiremi nogami?
Fr. Ni jehni ni drugeh, zaš su iz stare lokvine storiši baš lepu šternu.
Jur. Ma se sejeno sebjoda mačji poglavari boje prit va Kastav.
Fr. Namor si, zaš nezaju trebela, da su na lokve gra.

Različite viesti.

Odjvetnički Izpit položio je dne 4. t. m. g. dr. Edvard Slavik, koncipient kod odjvetnika gosp. dr. Gregorina vrlo dobrim uspjehom. Čestitamo prijatelju i rođoljubu!

Naknadni izbor za istarski sabor. Na čelu današnjega broja donosimo poziv na naše izbornike u gradovima: Pazin, Labin i Plomin, da složno glasuju dan 15. t. m. za narodnoga kandidata g. dra. Šimuna Kurelića, obć. načelnika u Pazinu.

Od rođoljubnih naših izbornika očekujemo, da će mnogobrojno pohrliti na izborna mjesta i složno glasovati za narodnoga predložnika. U to ime živili naši svjestni izbornici! Živio narodni kandidat dr. Šime Kurelić!

Redovita sjednica odbora političkoga društva «Educa» održavati će se u petak dne 10. t. m. u 7½ sati na večer u društvenim prostorijah.

Zadnja naša zapljema. Zadnji broj našega lista zaplenilo nam je e. kr. državno odjvetništvo radi uvodnoga članka pod naslovom «Quousque tandem?» U ovom članku opisali smo točno i pravdom sve događaje u političkom-kotaru Voloskom otkad se je tamo počelo rovariti s neke strane proti narodnim običajima, proti društvom i proti pojedinaim rođoljubom. Spomenili smo dakako i neke službene osobe, koje su utjelele u naš narodni život u ovom kotaru. Za svaku osobu naveli smo odnose činjenice, koje su svakom djetetu u onih strana poznate. U obće nova nismo napisali ništa. Sve ono, što je tamo rečeno, bijaše već do sada priobćeno u našem listu u formi dopisa i viesti, il se je od onom govorilo oštrije u zemaljskom saboru ili u državnom zastupstvu. Pa ipak nam je ovo sve zaplenilo e. kr. državno odjvetništvo. Kazneno navlaš sve, jer, koliko nam je poznato, po najnovijem naputku od strane ministarstva pravosudja u tom pogledu, nemoja državno odjvetništvo pravo zapleniti čitatovoga članka, ako nije sav kaznjen i v. Ono ima pravo i dužnost kazniti i zve stavke prekriziti, koje mora zatim uređnično izpustiti — ako privedi drugo izdanje. Ali u našem slučaju zaplenilo nam je e. kr. državno odjvetništvo sav članak od početka do konca, svu prvu stranu i zmad druge, puna četiri i pol stupa. Mi se ipak usudićemo podvrgnuti, da je baš sve u članku bilo kaznjivo. Dakako, mi rado priznajemo, da je komodnije zapleniti onako na veliko, nego li izgruznuti stavak po stavak iz zapljenjenog članka, ali, da li je to pravo i zakonito, vidjeti ćemo na drugom mjestu.

100.000 for. za novu namjesticu palaču u Trstu. U ovogodišnjem državnom proračunu nalazi se svota od 100.000 for. za novu namjesticu palaču u Trstu. Sadašnja stara i neprikladna palača će se na jesen porušiti a na istom mjestu u većem obsegu sagraditi će se nova veća palača.

I pravo je, da se ruši sadašnja i gradovi novu. Sa starom palačom htjeli bismo, da nestane i starog sistema, kojim se ovo naše Primorje na našu narodnu štetu upravlja. U novoj palači neka se nastanu i novi sistem, po kojem bi se ove naše južne pokrajine za svu vremena sačuvala našem narod i našoj slavnoj vladajućoj kući. Ne bude li tako, propasti će u Primorju jedini dinastiji iskreno odani živjal a tim će za Austro-Ugarsku propasti i ove pokrajine, a bez njih prestaje biti velevalaša.

Pomoglo je! U G. broju našega lista potužili smo se u viesti pod naslovom «Novi parobrod za financijalne oblasti u Dalmaciji sa talijanskim imenom» na protunarodno postupanje financijalnoga ravnateljstva u Zadru, po čijem se nalogu valjda pokršćeni svi parobrodi te oblasti talijanskim imeni. Kako čitamo u hrvatskih novih Dalmacije, naše su one tužbe odjekle, te je financijalna oklast u Zadru naredila, da svim njezinim parobrodnom nadjenu i hrvatsku

Od našega obćinstva, osobito od naših radnika, obrtnika itd, očekujemo, da će se mnogobrojno odazvati pozivu ove gospode, koji se toliko brinu i zauzimaju za duševno i tjelesno dobro irpeših razreda čovječanstva.

«Navodni dom» u Pul. Bez svake vike i hlabuke izveo se u Pul čim i želja se našeg naroda izpunila. «Čitaonica» i «Sokol» u Pul došli su pod jedan krov. Ne pod krov kakve kućice, već pod krov najljepše palače u Pul. Kad je talijanski društvo izšlo «Čitaonicu» iz kuće Skrađevce a «Sokolu» odkazao stan, stalo se misliti kuda i kamo smjestiti ta dva društva. Bivši «Hotel Stadt Pola», ta velika zgrada od 14 soba, jednom mladom i jednom ogromnom dvoranom, sa krasnim i jednim u Pul vrtom sad je takorekud naš «Narodni dom» u Pul. Cielu ho ovaj ogromni posjed uzela su naša dva društva u najam za 6 godina i tako si našla častno zaklonište za ovih 6 godina. Za budućnost valjati će pako već sada misliti, da nas nezačete neprivravnne. «Narodni dom» u Pul nesmije biti privremen, on mora da bude vječiti znak naše eksistencije.

U subotu dne 4. o. m. bila je prva akademija našeg čitnog «Sokola», koja je izjala nad svako očekivanje.

U osam sati več je ogromna dvorana puna bila. Najprije izvajali su svi gombaci uz pratnju vojničke glube eprostate vježbo». Poslije ovih bilo je «školsko gombanje» t. j. gombanje svih gombača i gombačica po motili, kako se podučavaju na sistematičan način. To je bila vanredno zanimiva slika. Preko 40 osoba nastupilo je u 6 odjela sa svojim prednjoci i u trem počeli jedni vježbati na konju, drugi na ručama, onda bučicama, džanjevi, itd. To se vrlo, prigibalo, skakalo, svijalo, njihalo, ta čovjek bi mislio sve ti je to jednaka ura, koja točnim mehanizmom tjera ovu masu ljudi. Vilo su se obćinstvo svjdale vježbe sa štapovima, što su ih izvajali uz vojničku glazbu nekoji gombači i gombačice, ter vježbe na ručama, koje su izvajale gombačice. Dvne bile su vježbe na preči, što ih je izvajalo prednjačelji sa svojim učiteljem na čelu. To je bilo obćinstvo elektrizovano, jer ovakovog još u Pul nikad vidjelo nije. Ja sam uvjeren, da bi naš «Sokol» sa takvimi gombači svagdje lovorevce ubrno.

— Svršla je zabava sa alegoričnom slikom, kod koje sudjelovahu svi gombaci i gombačice. Uz bongalčnu razsvjetu bila je ova ogromna skupina fotografirana. Poslije akademije napunilo se susjedne sobe dubokom veselom obćinstvom, koje je izvanredno zadovoljno na preliopom uspjehu pjevalo, razgovaralo, nazdravljalo i zabavljalo se tako do rano jutra. Žao nam je samo što iz ostale Istre, pa ni iz najbližeg kraju nismo mogli vidjeti i pozdraviti ma ni eiglog gostu.

Plodovi talijanske kulture u Istri. Iz Višnjana pišu nam 2. t. m., koliko sledi: Prošlo nedjelje — dakako noću — kad je naš obćinski tajnik mirno prolazio svojim putem kući, poznati Kekko počeo ga vriedjati i izazivati a mi baš po talijanskom uzoru. Ovo dajemo do znanja oružništvi i političkoj oblasti, koja bi morala bolje pripaziti na ove naše uzemiritelje i smutljivce, koji misle, da njimje pod plaštem «djedovske bruttare» sve dozvoljeno.

100.000 for. za novu namjesticu palaču u Trstu. U ovogodišnjem državnom proračunu nalazi se svota od 100.000 for. za novu namjesticu palaču u Trstu. Sadašnja stara i neprikladna palača će se na jesen porušiti a na istom mjestu u većem obsegu sagraditi će se nova veća palača.

I pravo je, da se ruši sadašnja i gradovi novu. Sa starom palačom htjeli bismo, da nestane i starog sistema, kojim se ovo naše Primorje na našu narodnu štetu upravlja. U novoj palači neka se nastanu i novi sistem, po kojem bi se ove naše južne pokrajine za svu vremena sačuvala našem narod i našoj slavnoj vladajućoj kući. Ne bude li tako, propasti će u Primorju jedini dinastiji iskreno odani živjal a tim će za Austro-Ugarsku propasti i ove pokrajine, a bez njih prestaje biti velevalaša.

Pomoglo je! U G. broju našega lista potužili smo se u viesti pod naslovom «Novi parobrod za financijalne oblasti u Dalmaciji sa talijanskim imenom» na protunarodno postupanje financijalnoga ravnateljstva u Zadru, po čijem se nalogu valjda pokršćeni svi parobrodi te oblasti talijanskim imeni. Kako čitamo u hrvatskih novih Dalmacije, naše su one tužbe odjekle, te je financijalna oklast u Zadru naredila, da svim njezinim parobrodnom nadjenu i hrvatsku

imena. To je moralo biti, odayna, ali bolje ikad nego li nikad.

Nije zabranjeno! Pišu nam iz Lošinjškoga kotara: U ovom kotaru ima učitelju, koji misle, da im je zabranjeno sudjelovati kod zabava za družbu sv. Cirila i Metoda, jer da bi mogli imati neugodnih opazaka, osobito kad bi aktivno sudjelovali. Ali to nije zabranjeno! U Malom Lošinjju su aktivno sudjelovali kod zabave za «Legu» dvio učiteljice, od kojih jedna tok suplentkinja, pak ih nije nitko ni za zdravlje pitao. Kod ove zabave bilo je dapače i učenika jednoga e. k. srednjega zavođa, koji nesmiju na nikakve javne zabave bez dopusta ravnateljstva svoga zavođa. — Nije dapače zabranjeno u ove svrhe upotrebiti i školske prostorije, jer ni učitelja u Osoru, koji bijaše u svoje vrijeme dao školsku sobu u «Legine» svrhe, nije nitko uzemirio. — Ovo navlaš iznosit ćemo malko kasnije, da se nebi reklo, da želimo neugodnosti osobam, koje su se u spomenutih slučajevih iztakle. Kad bi bile hošje oblasti postupati, bile bi već do snida, a jer nisu, priznale su, da to nije zabranjeno. Ovo na znanje našim učiteljem, n ako bi tko bio za štogod slična bantovan, neka se slučaj javi u «Našoj Slogi», da usporedimo postupak.

Stara pjesma. Pišu nam iz Maloga Lošinjja: U drugoj polovici februara usidriše se jo bila za desetak dana u našoj dragi škvaldra ratne mornarice pod zapovjedništvom pod admirala Minutillo. U sve bilo je na brodovima do 12 stotina momaka, u zaista nesamo pogriješiti ako rečemo, da ih je bilo 11 stotina, ako ne i više, hrvatskoga roda i jezika. — Dne 26. februara e. g. dala je zapovjedništvo brodovlju malu zabavu pozvanim građanom na brodu «Marija Terez». Tko je imao dieliti pozive, mi neznamo, ali se je već prije govorilo, da će se posvema mimoići odvješni hrvatsku čitaonicu i sve Hrvate. Nismo htjeli vjerovati, da će tako biti, ali je ipak tako bilo. Hrvati nisu dobili nikakva poziva, a nimo mimogred spominjemo, da ima među Hrvatim takvih, koji imadu čim savjetnika i glavara urela. — Međuju onima, koji su bili na brodu dočekani, bilo je obćina osoba, koje valja poštovati, ali je bilo i takvih, kojim ondje nije bilo mjesta, pri čem osobito mislimo na one, koji su jurisali na sladkiše, na pivo, na smotke i cigare. Takvi su eto do bili poziv, a prezele se je ugledna lica i građanska i činovničke ruke, samo zato jer su Hrvati. To je najbrže s toga što Hrvati nisu malo dana prije bueali neke serpentine sa bojami talijanske zastave. — Mi mislimo, da bi najpametnije bilo kad bi se ove napojnice na ratnim brodovima naprosto zabranile, jer narodi Austrije imadu i prečih potreba, nego što je ova. Kome se hoće sladkoga, piva i cigara, neka ponesu u svoju kesu. Svakako pak prosjedujemo, da se ovi dočeki na e. k. ratnih brodovih prireduju i izabljaju u ovačkova stranačke svrhe.

«Družbu sv. Cirila i Metoda» podružnica Lovran subralo se je: Gosp. Franjo Turčić pom. kap. subralo je dne 15. februara u društvu (kolokolom) kod g. Malinarića u Medveji l f. 70 nov. Gosp. Anton Vidošić kod pira Petrine Mrak i Frana Sandulj skupio je l f. 30 nov. Gosp. N. Richtmannu trgovac na Rieci šalje svoje prinose za tri mjeseca ov. g. f. 3. Gosp. Franjo Turčić pom. kap. skupio je kod g. Minaka Mateše u Iki 3 f. 11 nov. Ukupno 9 f. 17 nov.

Utuno pet mladića. U neiljeju na večer utono je izmedju Milja i Trsta pet mladića, koji su bili posli neiljeju poslije polne iz zabave hđjom u susjedne Zante. Spasio se je samo jedan mladić, koji se je drzao preobrnjene halje 5 sati, i to na vrlo uzburkanom moru, uz vjetlar i kišu.

O bolest sv. otea pape Lava XIII. Kako smo javili u prošlih brojevih sv. otea bio je tako pogibeljno obolio, da je za njegov dragocjeni život sav prosvjetljeni svet strepio. Sada je već hvala Bogu sv. otea izvan pogibelji, i to nakon provedene operacije. Na operaciju podvrgnuo se sv. otea, pošto mu je za njegov kućni liečnik dr. Laponi otlučeno i ozbiljno preporučio, i to po savjetu svoga druga operatera dra. Mazzoni-a. Eto kako izvedoše liečnici na operaciji i kakav je bio težaj bolesti. Dr. Mazzoni odstranio je operacijom jednu cystu (oteklinu) na zadnjim strani lievoga bedra, od koje je sv. otea već dugo vremena trpio velike boli. Liečnici izvjavljuju, da je operacija uspjela, da ne ima groznice i nadaju se, da će poći za rukom odvratiti komplika-

cije. Dr. Mazzoni izvjavio je na dalje, da je groznica, od koje je bolovao zadnjih dana sv. otea, imala svoj uzrok upravo u operiranoj cysti, a pošto je odstranjen uzrok, nestalo je i groznice. Prvi bulletin o bolesti sv. otea izdan je drugi dan u 2 sata poslije podne. U istom javlja se ob uspijoj operaciji cyste i da je sv. otea podnio operaciju za čudo mirno, ma da se nije upotrebilo chloroform. Zdravstveno stanje je dosta povoljno. Bulletin potpisali su liečnici dr. Mazzoni i dr. Laponi.

Sv. otea je mnogo patio za operacije, a kad je svršena, rekao je liečnikom: «Sada shvaćam ozbiljnost moje bolesti, no Vi ste dokazali veliku hrabrost, poduzevši operaciju na staru mojih ljeta. Liečnici zabrinuti su više radi proljeva, od kojeg pati sv. otea, jer ga ovaj ne samo slabi, nego je i pogibeljan za sto, što bi mogao otrovati krv. Liečnici bili su kod sv. otea večer u 6 sati, te izvjavili mnenje, ako paca provede dobro noć, da će doskora ozdraviti. Poslije operacije osjećao se je sv. otea prilično dobro. Operirana cysta velika je kao narandž, te je trebalo, da liečnik nožem svojim duboko zasegne. Sv. otea nosio je tu cystu već kojih 30 godina. (Cysta je oteklinu, takozvana «gukac», koja izraste na tielu, ali ne prouzručuje boli.) Zadnjih se je dana upalila cysta, te su se liečnici složili u mnenju, da ju valja odstraniti operacijom. Operaciju izveo je dr. Mazzoni uz asistenciju dra. Laponija i jednog pomoćnika. Kad su sv. otea iz kreveta prenili na stol za operaciju, rekao je, smješeci se, liečnikom: «U mojih godinalh lučete da mi priredite još to veselje».

Za tim je spokojno legao na desnu stranu. Liečnici su odustali od narkoze i obćina na visoku starost holestičkovu, no rabili su ušćenje morfija i cocaina. Dr. Mazzoni obavio je operaciju brzo i okretno. Papa je uzdahnuo, ali nije završeno. Nakon izvedanja operacije nam su desinficirali i povezali. Cijela operacija trajala je 12 minuta. Kad su sv. otea smjestili opet u krevet, bio je malo omanjen od boli, ali se je brzo osvijetlio i tražio, da mu pokazju izrezanu guku.

Svećani prosjed protiv nemština. Kao u ove naše južne pokrajine, tako se i u Dalmaciji uvlači malo po malo nesretna nemština. Kamo ovdje, jesu i tamo političke oblasti, koje uvadaju u prvom redu taj tuđji jezik u hrvatsku zemlju. Za njim povadaju se financijalne oblasti, viši sudovi itd. Proti tomu nezakonitomu a pogibeljnomu uvadjanju nemštine u Dalmaciju ustali su zastupnici kraljevine u saborskoj sjednici dne 2. t. m. složnim prosjedom. Tom prigodom piše «Narodni List» pod goranjim naslovom medju ostalim i sledieće:

«Na 2. teknećega cio sabor, kao jedan čovjek, ustao je jednodušno proti prolijanju službene nemštine u Dalmaciji, u indirektno za uvedanje hrvatskoga jezika kao urednoga».

To je čin historičke važnosti i vanredno političke znamenitosti, o kojem germinozatorna vlada mora da osluhnuo razmišlja. Za zaključak predložen od dra. Klaića u ime kluba narodno-hrvatskoga, glasovaše sve stranke: narodno-hrvatska, pravnaška, srbska i talijanska.

I ako nezadovoljni stilizacijom zaključka, pravaši su zahtj glasovali, pokle je njihov predlog puu, uvjereni, da vrše patriotičnu dužnost, u koliko njim težke prilike dopuštaju.

Što su talijanski glasovali za zaključak, osobito nas veseli, jer je to prvi put, kad su se oni pokazali pravediti prama ovaj našoj hrvatskoj zemlji, u pitaju urednoga jezika.

Ostamu li oni na ovom temelju, naše domaće borbe brzo će jenjati, a oni će se sami uvjeriti, da će to biti probuđanje i za samu talijansku kulturu, za kojom se toliko zanajaju».

Iz Veerinea pišu nam 6. t. m. Danas se je konstuiralo naše novo izabrano obćinsko zastupstvo. Obćinskim načelnikom bijaše izabran sa 17 glasova (svih zastupnika imade 18) g. Anđelko Štiglic, pomorski kapetan i posjednik. Obćinski savjetnici bijahu izabrani: gosp. Bačić Benedikt poštemarac sa 14 glasova; g. Andrečić Ivan Zvanja od Tumpić sa 14 glasova; gosp. Andrečić Ivan-Golac (bivši načelnik) sa 12 glasova i g. Andrečić Josip Luša sa 11 glasova. Izneaditi će Vas bez dvojbe što nebijaše izabran Andrečić Golac, za koga su pisale talijanske novine i zadnjih dana, da će biti načelnikom i komu je talijansko političko društvo dne 3. t. m. izreko zahvalnice i pozdravnic. Talijanski držali su kao stalno, da će oni i nadalje talijančiti puk ove obćine. Nezna se još pravo jeli se od strala pred Hrvati

ili od prikos odrekno načelnike žesti. Svakako je dobar znak i to, što uvidja i sam, da nije za ono mjesto, jer mu se je počeo rušiti krov nad glavom.

A što da vam rečemo o novom načelniku? G. Stiglić bio je jedan put članom hrvatske pitaonice u Loranu. A danas? Čekamo ga na djelu. U ostalom znamo već sudi, da će g. Andrejčić biti i nadalje potešta a g. Stiglić njegovu servo umlissimo. Promjenio se dakle muzikant ali muzika ostala je ista. G. Stiglić dali su i naši zastupnici svoje glasove, da pokažu narodu, da su došli u zastupništvo iskrenom željom, da složno rade na korist ove zamenarene obćine.

Prvoj dvojici obćinskih savjetnika dali su i nekogi naši svoje glasove. Ovi nezamud u politici što su, ali u privatnom životu jesu ljudi. (G. B. Bačić, dok je bio pošteštrou u Prandčić, priznavao se je Hrvatom, nevjerojatno dakle, da nije i danas takovim. Op. uređ.)

Izborom ravnao je kotarski poglavar g. Fabiani, koji je i zaključio sjednicu tim, što je pročitao u slovenskom jeziku u talijanski sastavljeni zapisnik.

Dva zarbalidinska govora na tršćanskom groblju. Dne 6. t. mj. pokopali su ovdje talijanskoga državljana, starea, koji se je pod Garibaldiem borio za slobodu Italije. Nad grobom govorio mu je prvi jedan drug iz mladih dana, a zatim neki mladić, koji bijaše takoder u redovici Garibaldiaca. Mi dakako neimamo ništa proti tomu, što se slavi i pošljuje smrti zaslužne mužve, junake umpeke, koji su svoju krv livali za slobodu i jedinstvo svoga naroda. U ovom slučajju govorili su talijanski državljani, nastanjeni u Trstu, svomu bivšemu drugu i suzemljaku. Dakle to bijaše sve u redu, ni čudno nam je pri sreću, kad pomislimo, da mi Slavenci Trsta, austrijski državljani nesmiemo na istom groblju zapjevati ni pjesmu tužaljku za našimi milini, pa bili oni nam još većma dragi. Neka se dakle pripisodbe garibalidski govori i naša sloboda, pak neka nam tako reče, da naš nije vladajući sistem baš usrećio!

«Otče hudi volja Trvoja.» Svim prijateljema narodne knjige, osobito našemu rodoljubnomu svećenstvu i učiteljstvu javljamo ovim, da je preuzeo razprodaju prekrasnog multivenika našeg nezaboravnog Džbrile «Otče hudi volja Trvoja» odbor «Bratovšćine hrvatskih ljudi u Istri» sa sjelom u Kastvu. Tko dakle želi imati ovu prekrasnu knjigu neka se obrati na odbor Bratovšćine u Kastvu.

Isti odbor imade na razprodaju i nekoje knjige «Matice Hrvatske.»

Knjige «Matice Hrvatske» primili smo ovoga čedna. Ostali predplatnici dobit će je ovih dana putem ovlaštenoga povjerenika. Ljetošnje knjige jesu vrlo krasne, te mogu zadovoljiti svakoga u svakom pogledu. Svim onim, koji se nisu jeste predplatili, preporučamo toplo, da to čim prije učine putem povjerenika, kojih imade u svakom našem povjerenom mjestu.

Ujedno preporučamo svim onim, kojim sredstva dozvoljavaju, da dudu te knjige vezati kod knjigoveze «Matice Hrvatske», g. Ivana Schneidera, koji si je stekao vrlo dobar glas rudi svojih vrlo ukusnih, suhodnih a jeftinih vezova.

Hrvatsko društvo «Prosvjeta» u Beču konstituiralo se u svojoj sjednici od 17. februara o. g. koku sledi: za predsjednika gosp. Dragutin pl. Šušaković, podpredsjednik gosp. Patar Pačinski, tajnik Josip Juraj Strossmayer, blaginjak gosp. August Bauer, knjizničar gosp. Ivan Ciril Kovačić, arhivar i novinar gosp. Antun Blažković a za odbornike gg.: Josip Boljkovac i Ivan Kern. — Spisi, odnoseći se na hrv. društvo «Prosvjeta» servo se šalju u Beč, II. kotar, Grosse Spertgasse 41, Gaethans zar goldene Sonne.

Hrvatski pokret u jeseni 1848. Dio III. 75 nvd. Preštampano iz «Obzira». Preporučamo tu liepu knjigu svim, koje zanimaju dogodljaji od god. 1848.

Lista uprave.

Nadalje uplatili su za «Našu Slogu» p. n. gg.: B. A. Veličina Tr. f. 1. H. A. Oprač f. 5. A. J. Oprač f. 250. U. A. Borut f. 250. K. A. Trst f. 3. C. E. Trst f. 2. S. I. Baderna f. 2. S. A. Poljana f. 6. P. E. Krkvice f. 1. J. M. Mlakota nvd. 50. G. S. Boljun f. 2. Čitauica Čunski f. 2. P. B. L. Lovran f. 2. S. J. J. Djakovo f. 5. P. P. Luppoglav f. 350. J. A. Matinka for. 7. H. M. Rička f. 2. F. L. Kuna f. 2. Kot. gosp. Zagreb Kik f. 2. I. A. Golgoričan f. 7. R. M. Truške f. 5. K. V. Žanij f. 250. P. I. Kaldir for. 2. E. I. Črkvice f. 1. L. dr. J. Vgome f. 8. S. B. Rička f. 24. K. J. Cres f. 2. M. A. Keing f. 225. Z. J. Sv. Lovreč-Labin f. 5. P. D. Baška for. 2. P. A. Sotak f. 2. S. M. Kukuljanov for. 5. G. M. Rovinj f. 5. B. N. Korman f. 5. K. M. Zvončica f. 1. D. M. Zvončica f. 1. W. M. Hrušinj f. 2. E. A. Ičić-Vepričanec f. 5. G. M. Vronavri f. 1. Z. Buj. Lošnj f. 1. T. A. Lošnj f. 2. U. J. Čerovlje f. 1. D. B. Sv. Matej f. 3. N. D. Sarajevo f. 5. D. A. Kastav f. 350. J. I. Kopar f. 2. V. E. Čunski f. 5. S. I. Lošnj f. 2. de P. A. Denkava f. 4. G. J. Knševica f. 5. C. A. Boljan f. 3. I. T. Boljan f. 150. Z. A. Kanižar f. 2. B. M. Dula f. 2. G. J. Golgoričan f. 5. S. A. Konač f. 1. M. G. G. G. P. G. Oček f. 35. J. G. Beršić f. 2. V. S. St. Šibenik f. 4. M. J. Grčica f. 10. E. B. Sv. Matej f. 5. V. J. Pala f. 1. S. M. Karolja f. 150. U. I. Sv. Petar u Sumi f. 2. T. I. Rička f. 5. K. T. Zadar f. 4. S. Vj. Sv. Lovreč Paz. f. 250. Čitauica Buzet f. 10. V. J. Bolje-Cres f. 5. D. o. Samobor f. 2. W. M. Črnilug f. 2. P. M. Sv. Vital-Višnjana f. 1. R. bar. Belec f. 5. T. I. Zrenj f. 2. M. J. Beršić f. 4. R. A. Trst f. 10. P. F. Novi-Vinodol f. 1. B. J. Gjurgijev f. 5. Čitauica Sv. Lucija f. 250. S. D. Rička f. 7. R. C. Zagreb f. 5. S. J. Trst f. 5. (Sliedi.)

Gosp. S. S. u S. - Dugujete nama do konca 1898. ukupno 8 for., a od suda naprijed po 3 for. na godinu.

Očitovanje *)

Ja podpisani Ivan Voltich iz Tinjana ovim očitujem pred podpisanimi svjedocima, i javno izpovjedam, da sve one klevete, ogovaranja i laži, koje sam ja malčko vijunu izistio utarak dne 28. februara t. g. vozeći se željeznicom od Rovinja do Kanižara, vrhu poštenja i dobrog glasa veledostojnog g. Antona Kjuderera župnika, i g. načelnika Simuna Defara u Tinjani, su sasvim neistinite i od mene izmišljene. Opozivam dakle sve, što sam izrekao proti njihovom poštenju i molim sve one kanižarce i druge sputnike, koji su se smenom u onoj prigodi u kupeli vozili, da ništa od onoga nevjerojtu, jer mi je danas jako žao, da sam misle vričlene poglavar tako težko uvrijedio.

Zahvaljujem se istodobno javnim putem koli veled. g. župnika Antonu Kjudereri toli g. načelniku Simi Defaru, na

*) Za članke pod ovim naslovom neodgovara uredništvo.

njihovom dobrom srdou, koji su mi, prema teško uvrijeđeni, iz prave kršćanske ljubavi do iskrajega tu pretečku uvrijedu milostivo oprostili.

U Tinjani, dne 3. marča 1899. Giovanni Voltich, Ivan Defar, svjedok. Carlo Bottegaro, Antoa Pačea, svjedok.

POZIV

k glavnoj godišnjoj skupštini „Posojilnice i hranilnice u Kopru“, uknjižene zadruge z neomejenim poroštvom, koja će se obdržavati u Kopru u zadržanih prostorijah

dne 19. marča t. g.

u 10. uri prije podne sa slijedećim dnevnim redom:

1. Izvješće tajnikovo o djelovanju zadruge u godini 1898.
2. Izvješće nadzorničtva o računih zadruge u god. 1898.
3. Izbor upravnoga odbora za g. 1899.
4. Izbor nadzornog odbora za g. 1899.

Ako dne 19. t. mj. ne dodje k skupštini po §. 31. zadržanih pravila propisani broj članova, obdržavati će se glavna skupština ob istoj uri i s istim dnevnim redom

dne 26. marča t. g.

bez obzira na veći ili manji broj prisutnih članova.

U Kopru, 5. marča 1899.

Odbor posojilnice i hranilnice.

Razpis natječaja.

Otvara se ovim natječaj za mjesto tajnika kod podpisane obćine.

Zahitjeva se poznavanje hrvatskoga jezika kano uredovnog, te njemačkoga i talijanskoga.

Pluća 600 for. plativil u posticipatnih mjesečnih obrocih.

Natjecatelji imaju podnesti svoju molbu sa izkazom dosadnje službe podpisanomu do 31. tek. mjeseca.

Obćinsko glavarstvo.

Volosko, 5. marča 1899.

Dr. Stanger, načelnik.

PAVAO BARICH

razaslilje uz poštansko pouzetej pakete po 5 kg. sve franko do mesta opredieljanja.

KAVU

Santos linu	1 K. for.	— 94
„ najfiniji	—	1.04
S. Domingo	—	1.26
Portorico linu	—	1.42
„ delubo zenje	—	1.58
Moka izvorna	—	1.46
Cuba posebna	—	1.70

Dobre cerkvene orgulje
sa pedalom i 9 registara
vrlo jeftino
nudi
Kunard, orguljač, via San Michele 16.
TRST

Phönix-Pomade
Na izložbi za njegovanje zdravlja i boleštnika u Stuttgartu 1890 nagradjena odlikom, jest po mnienju liečnika i priznata sa hiljadami zahvalnica.
Jedino postojeće u istinu pravo i neškodljivo sredstvo, da gospodjam i gospodi izraste podpuna i bujna kosa i da zaprieči odmah opadanje kose i tvorenje prhuta; ona posjeklje i kod posve mlade gospode rast jakih brkova. Jančić se za uspjeh kano i za nešetnost. Laničić i 2 for. poštom ili pouzetej 10 nvd.
K. Hepp.
Beč 1. Wipplingerasse 12.

Blag. gospodin
G. Piccoli,
liječnik „pri Angelu“,
dvorski dobavljač Nj. svetosti pape
LAVA XIII.
u Ljubljani, Dunajska cesta.
Breže na dolj. Štaj. 14. nov. 1898.
Vaše blagorodje!
Pošto smo se već više puta osvjedočili, da je tu Vaša tinktura za želudac, kojom se je služili već ova moja kuća sa najboljim uspjehom, doista najbolje sredstvo proti želudčnim i mnogim drugim bolestim, zahvaljujem Vam se iskreno. Ni ja sam zahvalan ujedno i gospodinu, koji me je na tu izvrsnu tinkturu upozorio.
To potvrdjujem time, da vam izrečen moju iskrenu zahvalu u ime čitave moje obitelji, te Vns ujedno molim, da mi pošaljete optjednu škatulu tinkture za želudac sa 12 staklenička i jedan lončić Glycerin Urème.
Sa poštovanjem
Tomaž Dobek.
Pošaljite mi pošt. pouzetej 12 staklenica Vaše želudčne tinkture. Naš g. župnik Belec preporuča ju svakomu upravo toplo, te skoro svaki, koji ju radi, o njoj se jako pohvalno izuzuje.
Sa poštovanjem
Ivan Vidar
kod sv. Martina, p. Sv. Nedolja Labin (Albona) Istra.

Poziv slovenskim kršćanskim delavcem v Trstu!

Rojaki! V skrbi za vašo časno in večno blaginjo so se razni rodoljubje dogovorili, da skličejo javen shod v Trstu dne 12. t. m. (v nedeljo) ob 4. uri popoldne v dvorani Mally, Via Torrente št. 16.

Na shodu bodo govorili dr. Ivan Krek iz Ljubljane, dr. Josip Pavlica iz Gorice in drugi gospodje.

Kršćanski delavci! Gre se za vašo blaginjo. Vi sami najbolje poznate in čutite svojo revščino; zbranite se torej, ko vam pomujajo roko možje, ki vam dobro hočejo. Pridite na shod v obilem številu, da čim preje primerno dopolnimo organizacijo slovenskih delavcev v Trstu.

Rojaki! Kršćansko-socijalna ideja zmaguje na Slovenskem, zato pa mora ta ideja prešinuti tudi slovensko delavstvo v Trstu.

Odlagali smo ta shod dolgo, oziraje se na napete narodne prepire v Trstu. Ker pa žalibog ni upanja, da bi se ti nesrečni prepiri tako maglo ublažili, ne moremo dalje mirno gledati, kako naše delavstvo v Trstu gnotno in moralno propada.

Kršćanski delavci! Sami si morate pomagati, in Bog vam pomoral! Pridite torej v nedeljo dne 12. t. m. ob 4. uri pop v dvorani Mally, Via Torrente.

Pripravljalni odbor.

FILIJALKA
c. kr. priv. austrijskega kreditnega zavoda
za trgovino in obrt v Trstu.

Novci za vplačila.

V vrednostnih papirjih na	V naplateh na
4-tvečni izkaz 2 1/2 %	20-dnevni odkaz 2 1/2 %
30 - - - - 3 1/2 %	3-mesečni - - 3 1/2 %
	6 - - - - 3 1/2 %

na pisanu, kato-se se morajo izplačati v sedanjih bankovcih avstrijske valjave, stojijo nove obrestne takse v krepst za dnem 24. junija, 28. junija in celovno 20. avgusta t. l. po dotičnih odjavah.

Okradni oddel.
V vredn. papirjih 2 1/2%, na vsako svoto. V naplateh brez obrest

Nakaznice
na Dunaj, Prago, Pešto, Brno, Lvov, Tropau, Reko kako v Zagreb, Arai, Bielez, Gabiloz, Gradec, Sibinj, Inmost, Czovec, Ljubljano, Lina, Olmutz, Reichenberg, Saaz in Sol-pogrd, brez troškou.

Kupnja in prodaja
vrednostij, diviz, kakor tudi vnovčenje kuponov proti odbitku 1% provizije.
Inkaso vsel vrst pod najumestnejšimi pogoji.

Predumi.
Jamčevne listine po dogovoru. Kredit na dokumente v Londou, Parizu, Berlinu ali v drugih mestih — provizija po jako umestilih pogojih.
Kreditna pisma na katerokoli mesto.

Vložki v pohranu.
Sprejemajo se v pohranu vrednostni papirji, zlati ali srebrni denar, inozemski bankovci itd. — po pogodbi.
Naša blaginja izplačuje nakaznice narodne banke Italijansk v Italijanskim frankih, ali pa po dnevnom kursu.